

ПЕТАР СТЕВАНОВИЋ
1914 – 1999

Ова књига посвећена је академику Петру Стевановићу поводом његове смрти, у знак захвалности за његов велики допринос за геологију Србије и развој геолошке школе и дугогодишњем главном и одговорном уреднику Геолошких анала Балканскога полуострва.

АКАДЕМИК ПЕТАР СТЕВАНОВИЋ 1914–1999

Ове године умро је академик Петар Стевановић, професор Универзитета у Београду у пензији, најстарији југословенски геолог, последњи из плејаде ученика Јована Жујовића, оснивача српске геолошке школе, незаборавни учитељ бројних генерација геолога, научник светског реномеа, непревазиђени истраживач млађих геолошких творевина, уредник часописа Геолошки анали Балканског полуострва.

На животни пут професор Стевановић је кренуо из села Баћевца, које етнички припада ниској шумадијској Колубари код Барајева. Рођен је у земљорадничкој породици 3. јуна 1914. године, у предању између балканских ратова и, историјске голготе српског народа, Првог светског рата. Школовање је започео у Баћевцу, где је завршио основну школу (1921–1925), а наставио у Београду, куда га је као једанаестогодишњака одвео отац Милић и где је завршио гимназију и велику матуру (1933). Познати књижевник Момчило Настасијевић био му је разредни старешина све до велике матуре на којој је био ослобођен усмених испита. Студирао је Геолошко–минералогску групу на Филозофском факултету Београдског Универзитета и дипломирао 1937. године.

Радни век, после одслужења војног рока, професор Петар Стевановић је почео 1938. године у тадашњем Музеју српске земље (данашњи Природњачки музеј) у Београду, где се по препоруци професора Владимира Ласкарева, а подржан од Петра Павловића, познатог српског малаколога, запослио и где је скоро од почетка руководио Геолошко–палеонтолошким и минералогско–петрографским одељењем. Према његовом казивању, већ од првих сусрета са геолошком струком и науком наишао је на свесрдну подршку својих професора Владимира Ласкарева и Јована Томића, тако да је већ за семинарски рад о геологији околине Београда награђиван два пута (две године) Светосавском наградом, једном за геологију, други пут за минералогiju.

Припремајући се за позив музеолошког радника обавио је усавршавање у Земаљском музеју у Сарајеву и у природњачким музејима у Загребу и Љубљани (1939. и 1940. године). Схватио је од почетка да је рад геолога тесно повезан са теренским истраживањима, а да би за себе то обезбедио одмах се укључује у рад "Одсека за израду детаљне геолошке карте околине Београда" (при Геолошком заводу Универзитета у Београду), као његов спољни сарадник.

Израдом геолошке карте околине Београда руководио је Владимир Ласкарев, тада контрактурални професор Београдског универзитета и цењени научник светског гласа, те је Стевановић, као његов сарадник–почетник, могао да се упозна са методама проучавања и степеном познавања неогена. Највероватније је да се већ тада код њега јавио интерес за проучавање фосилних мекушаца краја миоцена и доњег плиоцена и питања стратиграфског рашчлањавања творевина ових одељака. Може се претпоставити да је, управо, рад на изради поменуте карте одиграо пресудну улогу у његовој преокупацији. Из тог предратног периода датирају и његови први стручни и научни прилози објављени у Геолошким анализа Балканског полуострва и Записницима Српског геолошког друштва.

Приврженост Природњачком музеју, залагање за његову афирмацију и стварање услова за успешно обављање важне функције у култури и науци једног народа,

испољаво је све до последњег дана; када год су му прилике дозвољавале одлазио је у Природњачки музеј. Залагао се, на челу одбора САНУ за Природњачки музеј, да ова установа у Београду добије потребан радни простор као што је то у свету и у другим републикама бивше Југославије.

У Музеј се вратио након четири године из ратног заробљеништва августа 1945. године. Због испољеног патриотизма у логору и неприхватања позива на сарадњу упућеног од стране квислиншке владе у Србији, последње две године је провео у логору за кажњене официре (логор "D" Barkenbirge). Сарадњу са Музејом сматрао је својом сталном обавезом и после преласка на рад на Филозофском факултету у Београду, почетком 1946. године. Због тога је збирке фосилних организама које је сакупио током свих теренских радова и путовања у иностранство са страшћу колекционара и проучавао са много упорности, уступио на чување музеју. Међутим, није сматрао да организовању и раду у музејима треба посветити пажњу само у Београду. Увек се одазивао позивима музеја из унутрашњости да у њима отвори неку изложбу или промовише резултате неког од тамошњих музејских радника (Нови Сад, Зрењанин, Кладово и др.).

Случај је хтео да прво радно место професора П. Стевановића, после завршетка студија, буде у Природњачком музеју и да последње јавно иступање његово буде у истом музеју у облику уводног излагања поводом прославе сто година од оснивања музеја. Том приликом, у знак захвалности за све што је чинио да се музеју обезбеди место које му у нашој култури припада, за оснивање музејског часописа и његово вишегодишње уређивање, за увођење млађих кадрова у музејски и научни рад, за попуњавање збирки, колектив музеја је професору Петру Стевановићу, на прослави стогодишњице, доделио свечану "Повељу почасног кустоса".

Педагошки и научно–истраживачки рад професор Стевановић је после рата највећим делом обављао на Београдском универзитету, прво на Геолошкој групи Филозофског факултета 1946. године, предавањима из предмета Историјска геологија и Увођење у самосталне геолошко–палеонтолошке радове. Кад се Природно–математички факултет издвојио из састава Филозофског факултета добио је трогодишњу стипендију Савезне владе, отпутовао у јесен 1946. године у Москву и после две године (у мају 1948) докторирао. Предавач, па доцент из предмета Историјска геологија, постао је 1949, ванредни професор 1950, а редовни професор за исти предмет 1957. године. У то време (1949) именован је, али због одласка у Беч убрзо замењен, за члана матичне комисије за оснивање Геолошког факултета (на Техничкој великој школи), где је одмах после оснивања и његов хонорарни професор за стратиграфију.

Приликом спајања група за геологију и минералологију са Природно–математичког факултета и Геолошког одсека са Рударско–геолошког факултета у јединствену школу за образовање високостручних кадрова из геологије потврђен је за сталног редовног професора Рударско–геолошког факултета. У почетку је шеф катедре за историјску геологију, а потом шеф катедре за регионалну геологију. У пензију одлази 1979. године.

Поред Историјске геологије у току своје наставничке делатности, дуже или краће време, предавао је: Увођење у самосталне геолошко–палеонтолошке радове, Палеонтологију, Методе биостратиграфско–палеонтолошких истраживања, Стратиграфију Југославије, Геологију квартара. Његова предавања излагана студентима или намењена слушаоцима у оквирима стручних или научних скупова, увек су изазивала велику пажњу. Била су припремљена на време и увек садржајна. Једноставност излагања, пре свега чистота језика без много страних речи, документова-

ност чињеница које су служиле као основа за закључивање и видљива солидна припрема izazivali su interesovanje slušalaca. Може се, без уздржавања, истаћи да су многи његови ученици (касније и сарадници) узимали за узор организацију часова наставе или начин излагања који је примењивао на часовима и скуповима. Исто тако, од њега су, на семинарским скуповима студената и наставника, или на појединачним консултацијама, код израде дипломских или магистарских радова и докторских дисертација, његови сарадници и студенти могли да науче како се резултати морају излагати, али и како се воде стручне и научне расправе, како се са пажњом и уважавањем ваља односити према млађим сарадницима и почетницима и саговорницима, не устручавати се при истицању признања за постигнуте резултате, али и у отвореној аргументованој критици уочених промашаја.

Увођење последипломских студија (специјалистичких и магистарских) у систем образовања код нас професор је свесрдно прихватио. Међу првима учествује како у извођењу наставе из појединих научних дисциплина, тако и у руковођењу израдом магистарских теза већег броја кандидата, како из Београда и Србије, тако и из Сарајева, Подгорице и др. Око 10 година држао је предавања на последипломским студијама у Загребу (заједно са постдипломцима из Љубљане, посебно из Палеонтологије и Стратиграфије). Несебичним упућивањем на неопходну стручну литературу, уступајући и књиге из личне библиотеке, а затим преношењем достигнућа до којих је долазио нарочито из стране литературе, значајно је допринио формирању домаћих стручних и специјалистичких кадрова. Добро информисан о достигнућима у свету упућује своје сараднике на проблематику код нас слабије обрађивану.

Наставни процес био је за професора Петра Стевановића неприкосновен. Веома ретко је могло да се догоди, најчешће због болести или посебних обавеза у Академији наука, да он откаже предавање. При томе ништа мањи значај није за њега имала ни теренска настава. Скоро до одласка у пензију водио је генерацију за генерацијом на екскурзије у околину Београда, врло често много пута пређеном трасом, али и тада са чекићем у руци.

Приврженост теренском раду није занемарио ни онда када је већ био зашао у седамдесете године живота. Иако дуже време у заслуженој пензији увек је био расположен да са ранцем на леђима и чекићем у руци крене у околину Београда, па и даље, да посети неко налазиште за које му се чинило да није довољно проучено и на коме би могао да нађе одговор на неко нерасветљено питање.

За успешан наставни рад, сматрао је, неопходни су и уџбеници из којих би студенти могли да припремају испите. Већ 1960. године издаје (заједно са М. Анђелковићем) књигу Историјска геологија II – палеозојске периоде, а 1961. ауторизована скрипта Историјска геологија – кенозојске периоде, затим (1982) стални уџбеник Историјска геологија – кенозојске периоде и Геологија квартара (са М. Маровићем и В. Димитријевић – 1991). Међутим, не треба заборавити да је првих година по доласку из иностранства, предавајући палеонтологију, после смрти В. Ласкарева, превео (заједно са доцентом Ж. Петронијевићем) значајан уџбеник из палеонтологије од академика Л. Давиташвилија.

Врхунски педагошки рад и допринос развоју научних кадрова испољавао је ангажовањем на руковођењу израдом докторских дисертација већег броја кандидата. Висок критеријум и захтеви које је стављао пред кандидате резултирали су високим квалитетом дисертација од којих је знатан број имао монографска обележја. Већи број доктораната наставило је да ради на Универзитету, или као научни радници у значајним вануниверзитетским организацијама.

Добро познавање неколико страних (конгресних) језика (немачки, руски, француски) омогућило је професору Стевановићу благовремено и несметано праћење светске геолошке и палеонтолошке науке, комуницирање па и објављивање радова у иностраним публикацијама. С друге стране он је био у могућности да потпуно искористи боравке у иностранству, како за презентирање достигнућа наше геологије тако и у преношењу достигнућа из света на наше терене. Пошто би набрајање свих боравака у иностранству заузело много простора овде ћемо поменути само неке најважније. Најдужи и свакако најзначајнији је двогодишњи боравак у Москви (1946–1948), где је у Палеонтолошком институту АН тадашњег СССР, под руководством Н. С. Шатског и А. Г. Еберзина, употпунио познавање малакофауне неогена источног Паратетиса и завршио докторску дисертацију "Доњи плиоцен Србије и суседних области" започету још пре рата у Југославији. Одбрана је обављена у Москви. Дисертација припремана за I научни степен – кандидат наука, с обзиром на значај дела и резултате и квалитет, од стране изборног већа МГРИ (Московски геолошко–истраживачки институт) проглашена је за II степен – Доктор геолошко–минералošких наука.

Други по значају свакако је боравак у Природњачком музеју у Бечу и на теренима неогеног бечког басена (јануар–мај 1950). За то време је вршио идентификацију и детерминацију фосилних мекушаца из наших терена и истовремено упоређивао са онима са простора бечког неогена и одржао неколико предавања о неогену наших крајева. Касније, краће време, боравио је у Чехословачкој и обишао тамошње терене (Братислава, Брно, Праг), а затим у Мађарској (околина Балатона и Будимпеште). На краћим екскурзијама кроз Италију обишао је класичне локалности неогена северне Италије. Током боравака у Грчкој 1960. године вршио је теренска истраживања у околини Солуна и Атине, доказавши да се понтиски кат јужноруског типа простире преко Тракије све до Атине.

Гостовања у иностранству користио је за упоређивање наших и тамошњих стратиграфских јединица и проверу подела које се примењују. Добијао је бројне сепарате и публикације нарочито из домена неогена и квартара. Обимна кореспонденција са страним научницима и установама из Русије, Румуније, Бугарске, Украјине, Словачке, Мађарске, Чешке, Италије, Немачке, Француске, Грчке, Швајцарске и др. износи неколико хиљада писама и др.

Огромна радна навика и одареност омогућиле су професору Стевановићу да постигне врхунске научне резултате. Први рад штампао је пре 56 година, а укупно што самостално што у коауторству, објавио је око 200 радова. Највећа пажња посвећена је неогеним и квартарним теренима, њиховим палеонтолошким и стратиграфским карактеристикама. Писао је о карактеристикама и положају стратиграфских граница међу сарматским и панонским, или панонским и понтским творевинама, већим делом у панонској провинцији али и на теренима који су припадали дакијској, црноморској и егејској провинцији Паратетиса. Резултати које је излагао увек су заснивани на сопственим теренским и кабинетским проучавањима.

Међу најзначајније радове могу се убројати они у којима је први пут извршена ближа одредба старости целокупних профила неогена угљоносних хоризоната у Колубарском, Крканском и Костолачком басену, затим радови у којима је први пут на нашим просторима доказано присуство и распрострањење бесарабског, херсонског потката и меотског ката у Тимочкој Крајини. Следе бројни радови у којима су први пут описана нова налазишта баденског ката, почев од непосредне околине Београда (тунел Беле Воде–Кнежевац, Липовица, Барајево, прско Колубарског

басена до Коцељева и околина Лознице), затим у источној Србији, први налазак баденског брахиопода *Megerlea* n. sp. и налазак неуобичајено крупне *Aturia aturi* Vastogot у Дубоком потоку (код Трњана) у Тимочкој Крајини.

Поред проучавања морских, бракичних и каспибракичних творевина јужног дела панонске провинције Паратетиса Стевановић је обратио пажњу и на широко распрострањење неогених језера на просторима Шумадије и западне Србије, почев од "сланачке серије", нижих хоризоната у околини Коцељева, наслага у Ваљевско–мионичком басену до Крушевачко–трстеничког, Западно–моравског и Левачког басена, за које је на основу налазака фосилних сисара, палеофлоре и косовијско–конгерских фосилних фауна извршена стратиграфска ревизија.

Сарађујући са Геолошким институтом САНУ на изради геолошке карте 1:50.000, листова: Шабац, Ваљево, Крупањ, Стевановић је проучавао и старије творевине (палеозојске и мезозојске) и том приликом први пут доказао присуство цефалоподских кречњака намирског ката (код Дружетића) и карбонског сунђера (*Cystauletes mamilosus* – московијен) на падинама Близоњских висова (Слатина), затим карбонске трилобите (*Fylipsia*) у Поцерини, а пре тога доказао присуство средњег и горњег девона у западној Србији (Дружетић, Бранковина) и открио нове локалности са богатом горњопермском фауном. Независно од ових радова у западној Србији, открио је и фосилни девон на Влашкој стени код Праче (Босна).

Посебно место у стратиграфским изучавањима неогена заузима ревизија међународне стратиграфске таблице, посебно увођење два нова номена, поткатова Serbian (горњи панон) (1958) и Portaferrian (1951 – горњи понт), затим ревалоризација номена Slavonian (доњи панон) уведен од стране Н. Андрусова.

Значајно је Стевановићево учешће у раду Међународног комитета за меди-терански неоген и у радној групи за Паратетис за чије је потребе суделовао (са проф. А. Папом) у припреми књиге Chronostratigraphie und Neostatotypen, Bd. VII–Pannonian, и за исту едицију, Bd. VIII–Pontian, био главни и одговорни уредник, а сам или као коаутор написао 15 чланака. Сем тога, за потребе међународног Lexique stratigraphique international (Paris), свеска за Европу, обрадио је 21 стратиграфски термин приказујући стандардни тип, временски или биостратиграфски положај, фацијалне карактеристике на теренима Југославије.

Палеонтолошка и стратиграфска истраживања омогућила су му прелазак на палеоеколошка и палеогеографска изучавања. Тако је, полазећи од разлика у саставу ориктоценоза и у литолошкој грађи, издвојио у доњем понту: фацију глина са *Paradacna abichi* и *Congeria praerhomboides* (басенске творевине) и фацију кластита (шљункови, конгломерати, крупнозрни пескови) са *Congeria ungula-caprae* (литоралне творевине), а у горњем понту: фацију пескова са *Congeria triangularis* (приобалске творевине) и фацију глина са *Congeria rhomboides* (басенске насlage). Уопштавањем свих фацијалних особина понтских седимената дошао је до закључка да се у понтском кату Србије могу издвојити "регионални типови" развића: 1. колубарски, 2. смедеревско–подунавски, 3. сремско–костолачки и 4. неготинско–крајински или пред–карпатски тип.

Током боравка у Грчкој (1960) утврдио је да су слојеви који садрже "никермијске сисаре" у околини Солуна меотске старости, пошто у њиховој повлати леже, несумњиво, понтске творевине са каспибракичном фауном мекушаца новоросијског потката. Истовремено је решио и питање старости познатих "Траконес кречњака" код Атине. Утврдио је да је доњи део профила састављен од типичних морских

творевина меотског ката, а горњи део садржи каспибракичне ориктоценозе које стратиграфски припадају понтском кату и представљају еквиваленте "Одеских кречњака".

У бројним радовима је описивао фосилне заједнице, пре свега фосилне мекушце из баденских, сарматских, меотских, панонских и понтских творевина, не пропуштајући при томе да обрати пажњу и на њихове палеоеколошке особине. Тако је, поред приказивања раније одређених, препознатих и описаних врста фосилних организама са страних и наших терена, самостално први пут одредио, иконографски представио и описао око 40 нових врста или подврста фосилних шкољака и пужева, као и једну нову брахиоподску врсту из баденског ката.

Веома су значајни његови резултати у ревизији понтске малакофауне, при чему су издвојена два нова понтска рода: *Osoinia* n. gen. и *Parvidacna* n. gen.. Том приликом Стевановић је утврдио да раније одређена *Congeria digitifera* Andrusov не припада роду *Congeria* већ роду *Dreissenomya* (*Carinatocongeria*) – *Dreissenomya subdigitifera* Stevanovic. Раније је доказано да су *Limnocardium peteri* M. Hoernes и *Limnocardium subsquamulosum* Andrusov једна иста врста, по правилу приоритета, *Limnocardium peteri* M. Hoernes. Поред ове ревизије уз *Limnocardium peteri* M. Hoernes нашао је још неколико "оријенталних" врста и тиме доказао међусобну синхроничност слојева који их садрже, као и да постоји широка веза између Панонске и Дакијско-црноморске провинције Паратетиса.

Стевановић се заузео да нови родови домаћих истраживача, посебно нове врсте, буду прихваћени и у Палеонтолошкој унији Европе. Сви ти напори и резултати довели су га у круг научника палеонтолога и стратиграфа европског и светског гласа, па су неки палеонтолози њему у част именовали 9 фосилних врста и једну подврсту, а интернационална унија, секција за Европу, изабрала у извршни одбор уније.

Стевановић је, поред обимног педагошког и научног рада, налазио времена и за успешну сарадњу са привредним организацијама. У дужем временском периоду, као познавалац геологије неогена, у неким случајевима и први који је у неким басенима решавао основна стратиграфска питања, бивао је стручни и научни саветник. Познато је његово готово непрекидно присуство у решавању важнијих проблема у рудницима угља Колубара, Костолац, Крека, Бановићи (за које је још 1946. године израдио детаљну геолошку карту 1:25.000). Веома су уважавани његови ставови о геологији лежишта соли у Тузли и при откривању новог лежишта у Тетими. Његово познавање неогена Војводине увек је било добродошло геолозима Нафтагаса из Новог Сада, а био је и почасни члан Савета за нафту ЈАЗУ у Загребу. Био је члан радне групе за припрему отварања првог нафтног поља у Србији (Стиг).

Значај публиковања резултата геолошких проучавања професор Стевановић је увек истицао. Један је од покретача часописа "Гласник Природњачког музеја у Београду", у коме је дуго био члан редакционог одбора. После рата је члан Редакционог одбора, а неколико година и уредник часописа "Геолошки анали Балканскога полуострва". Члан је редакционог одбора едиције "Геолошка терминологија и номенклатура" и "Геологија Србије" у којој је и главни и одговорни уредник књиге "Кенозоик" и коредатор књиге "Палеозоик". Затим члан академијиног Одбора за друго издање изабраних дела Јована Цвијића, у оквиру кога је уредник три књиге, затим коредатор два "Зборника радова" са скупова посвећених Јовану Цвијићу и Милутину Миланковићу. У оквиру JUGS и UNESCO едиције "Chronostratigraphie und Neostatotypen der Westlichen ("Centrale") Paratethys", уз неколико чланака

у Bd. VII Pannonian, главни је и одговорни уредник књиге Bd. VIII Pontien (1989/1990).

Достигнућа у науци и наставном раду донела су професору Петру Стевановићу и признање избором за дописног члана Српске академије наука и уметности (1952) и за редовног члана (1965. године). Секретар је одељења Природно–математичких наука и заменик секретара у трајању 13 година. У то време предводи делегацију САНУ на разговорима о сарадњи са Мађарском академијом наука у Будимпешти и 1974. у Београду, потписује са академиком Тетењи–јем међуакадемијски протокол.

Оснивач је и први председник неколико Одбора САНУ, међу њима: 1. Одбор за палеофлору и палеофауну, 2. Одбор за крас и спелеологију, 3. Одбор за геодинамику и низ других.

Професор Стевановић је био ангажован и у Географском институту "Ј. Цвијих" Српске академије наука од оснивања института. Сарадњом у више праваца у институту највише је био ангажован у области физичке географије, геоморфологије и геологије. Посебно је значајна његова дугогодишња функција Председника Научног већа овог института на којој се залаже за побољшање кадровске структуре из области физичке географије и геоморфологије. Професор Стевановић у послератном периоду био је члан комисије за одбрану докторских дисертација, готово свим географима.

У првим годинама после рата био је веома ангажован око организовања Завода за заштиту природе и часописа у којем је штампао неколико радова о заштити геолошко–палеонтолошких објеката. Иницијатор је стављања под заштиту државе геолошких објеката, као дела природе, укључујући првенствено заштиту већег броја налазишта фосилних организама. За време изградње бране у Ђердапу био је потпредседник републичке комисије за спасавање природних споменика у Ђердапу пре потапања.

Професор Стевановић је биран за члана ЈАЗУ (1975), Словеначке АН (1975), Академије наука БиХ (1978). Члан је Српског геолошког друштва од студентских дана. Једно време је био секретар, затим потпредседник и председник Управног одбора друштва. Изабран је за почасног члана Мађарског геолошког друштва (1972) и за члана Палеонтолошког друштва СР Немачке (1974).

Током дугог живота и рада учествовао је на бројним стручним и научним скуповима. Набрајање би заузело доста простора зато ћемо поменути само оне најважније. Био је члан бироа Међународне Палеонтолошке уније и учествовао на неким састанцима. Као члан Извршног одбора Међународног Комитета за медитерански неоген и представник за Југославију активно је учествовао на готово свим његовим скуповима; слично је било и са радном групом за Паратетис коју је, заједно са В. Менером и А. Папом, основао у Болоњи. Учествовао је на готово свим послератним Конгресима Карпато–балканске геолошке асоцијације а био је и Председник југословенске секције (1970–1983). Учествовао је у заседањима свих Конгреса геолога Југославије. На светском Конгресу геолога у Прагу (1968) предводио је службену делегацију Југославије, а учествовао је и у раду 26. Конгреса геолога света у Прагу (1980) и 27. Конгресу у Москви (1984) као и на неким Конгресима INQA (инр. у Риму, заједно са М. Миланковићем) и VII Конгресу RCMNS (Регионални Комитет за стратиграфију медитеранског неогена) у Будимпешти (1985) итд.

Успешан и плодан рад током дугог времена, неуморно и свесрдно залагање довели су професору Стевановићу и бројна формална признања и награде од којих се истичу: Награда Владе ФНРЈ (1949) за рад "Доњи плиоцен Србије и суседних обла-

сти", Награда Београдског универзитета за уџбеник "Историјска геологија – палеозојске периоде", Орден рада са златним венцем (1965), Медаља Мађарског геолошког института (1969), Плакета Природњачког музеја у Београду (1970), Октобарска награда града Београда (1974), Седмојулска награда (1985), Октобарска награда за 1990. годину. Географски институт "Јован Цвијић" САНУ у знак захвалности поводом 70 година живота посветио је професору Петру Стевановићу Зборник радова, књ. 36 (1984), Савезни геолошки завод за допринос у изради Основне геолошке карте доделио му је Почасну повелу (1989), а општина Барајево златну плакету. Поводом 80. рођендана, у знак захвалности за допринос геолошкој науци и подизању геолошких кадрова, проф. Стевановићу је посвећена педесет осма књига Геолошких анала Балканскога полуострва (1994).

С особитим поштовањем сећамо се драгог учитеља, дубоко захвални за све што је учинио за унапређење геолошке струке и науке, како у земљи тако и шире, и за оспособљавање и напредовање његових ученика и сарадника.

Вечна му слава и хвала.

Др Марко Еремија, ред. проф.
Др Милорад Павловић, ред. проф.

ОБЈАВЉЕНА ДЕЛА АКАДЕМИКА ПЕТРА СТЕВАНОВИЋА

НАУЧНИ И СТРУЧНИ РАДОВИ

1. Прилози за познавање геолошких формација у југозападном делу листа "Београд", топографске карте 1:100.000.– Геол. ан. Балк. полуос., 15, 441–446, Београд, 1938.
2. Фауна и састав барског леса у Београду.– Ibid., 16, 28–44, табл. I–II, Београд, 1939.
3. Нови прилози за познавање геолошке грађе северних падина Топчидерског Брда.– Ibid., 16, 137–138, Београд, 1939.
4. О другомедитеранским слојевима на левој обали Топчидерске Реке (вар. Раковица), са Б. Степановићем.– Ibid. 16, 134–136, Београд, 1939.
5. Извештај о геолошком снимању листа "Обреновац", топографске карте 1:100.000.– Годишњак Геолошког инст. Краљ. Југославије за 1939, 96–101, Београд, 1940.
6. О лесном профилу на Теразијама, на месту палате Албаније (са дискусијом).– Записници Срп. геол. друштва за 1939, 19–21, Београд, 1940.
7. О геолошким проматрањима у доњем делу Колубарског басена.– Ibid., за 1940. год., 27–29, Београд, 1941.
8. Прилог за познавање понтиског ката (горњоконгериских слојева) у Србији и Срему (са једном геолошком картом).– Посебна издања Музеја срп. земље, 22, 1–30, Београд, 1941.
9. Прилози за стратиграфију миоценских наслага у Западној Србији и Шумадији.– Гласник Прир. муз. српске земље, 2, 9–40, табл. I, 1 геол. карта, Београд, 1949.
10. Резултати геолошких проучавања у околини Великог Градишта, Костолца и у Дунавском Кључу.– Гласник Срп. акад. наука, књ. 1, св. 1–2, 86–87, Београд, 1949.

11. О горњомеотским наслагама у великом Дунавском Кључу код Подвршке.– Ibid., 83–84, Београд, 1949.
12. О геолошким испитивањима у околини Брзе Паланке и у Дунавском Кључу (Источна Србија).– Ibid., 3, 402 стр., Београд, 1949.
13. О геолошким испитивањима у Шумадији између река Јасенице и Раље.– Ibid., 403–404, Београд, 1949.
14. О древнишем представителе рода *Arcicardium* и об условиях его находки (заједно са А. Еберзином).– Доклады акад. наук СССР, Новая, серия, вьш. 12, 141–144, Москва, 1948.
15. О најстаријем представнику рода *Arcicardium* и стратиграфији места његовог наласка (заједно са А. Еберзином).– Гласник Прир. музеја српске земље, 2, 149–157, табла I, Београд, 1949.
16. О биотитским повредама на љуштурама бугловских, сарматских и меотских мекушаца из Србије.– Геол. ан. Балк. полуос., 18, 129–142, таб. I–IV, Београд, 1949.
17. Други извештај о геолошком картирању на листу "Обреновац" 1:100.000 (за 1940.).– Ibid., 18, 81–87, Београд, 1949.
18. Тезе уз дисертацију "Доњи плиоцен Србије и суседних области".– Гласник САН, I/II, 69–71, Београд, 1949.
19. Научни и практични значај проучавања старијих плиоценских терена код нас.– Записници Срп. геол. друштва за 1948, 14–17, Београд, 1949.
20. О горњемеотским наслагама у великом Дунавском Кључу код Подвршке.– Зборник радова Геол. инст. САН, 1, 69–73, Београд, 1950.
21. Заштита геолошко–палеонтолошких и минераллошких објеката.– Заштита природе, I, 11–26, Београд, 1950.
22. Кардитски родови *Parvidasna* и *Pterodasna* у понтиским наслагама Србије.– Гласник Прир. муз. српске земље, А, 3, 95–107, таб. I–IV, Београд, 1950.
23. Доњи плиоцен Србије и суседних области. Геолошко–палеонтолошка студија каспибракичних фација и продуктивних терена понтског ката.– Теза, 1–361, таб. I–XVIII, сл. 1–21, геол. карта I–VIII, Посебна издања Срп. акад. наука, CLXXXVII, Геол. инст., књ. 2, Београд, 1951.
24. Резултати проучавања понтских кардида из Смедеревског Подунавља.– Гласник САН, 2/1, стр. 57, Београд, 1951.
25. Трагови Панонског мора у нашој земљи.– Заштита природе, II–III, 5–23, сл. 1–14, Београд, 1951.
26. Нови прилози за познавање средњег миоцена из околине Доњег Милановца (Источна Србија), заједно са Ж. Петронијевићем.– Геол. ан. Балк. полуос., 19, 89–95, Београд, 1951.
27. Геолошки састав терена дуж трасе железничког тунела Кијево–Железник (околина Београда), са Оливером Милетић.– Гласник Прир. музеја срп. земље, сер. А, 4, 23–30, Београд, 1951.
28. О геолошким испитивањима у неогеним теренима Тимочке крајине.– Гласник САН, књ. 3, св. 1, 62–64, Београд, 1951.
29. Стратиграфски односи у Горњој Поцерини.– Гласник САН, књ. 3, св. 2, 225–228, Београд, 1951.
30. Стратиграфски односи у широј околини Коцељева (Ваљевска Подгорина).– Ibid., 228–230, Београд, 1951.
31. Плиоцен код Старог Сланкамена (Срем) и сремски тип горњег понта.– Геол. ан. Балк. полуос., 20, 45–55, Београд, 1952.

32. Номенклатура терцијарних слојева, у првом реду домаћих неогених терена.– Зборник радова Првог саветовања југословенских геолога у Загребу (1952. год.), 121–148, Загреб, 1953.
33. Фаунистичке принове из конгериских слојева околине Доње Тузле, с нарочитим обзиром на појаву карагачких седимената.– Геол. ан. Балк. полуос., 21, 15–25, Београд, 1953.
34. Тортонско–сарматске наслаге на простору између Горње Тамнаве и посаво–тамнавске вододелнице.– Гласник САН, књ. 5, св. 1., 65–66, Београд, 1953.
35. Стратиграфски односи у северном делу Мионичког басена.– Ibid., 64–65, Београд, 1953.
36. Панонски (доњоконгериски) слојеви околине Боговађе.– Ibid., књ. 5, св. 2, 275–276, Београд, 1953.
37. Сарматске наслаге између река Љига и Рибнице (Мионички басен).– Ibid., 276–277, Београд, 1953.
38. Млађи палеозоик у горњем току Уба и Кладнице.– Ibid, 273–275, Београд, 1953.
39. Sur les couches meotiennes supérieures dans le grand meandre du Danube, pres Podvrška (Serbie orientale).– Bull. d. l'Acad. serb. d. sciences, T. XII, nouv. sér. Classe d. sc. math. et nat. 3, 29–30, Belgrade, 1953.
40. Основни задаци и проблеми југословенске геологије.– Споменица 60. год. Српског геолошког друштва (предавање одржано на свечаном скупу Српског геолошког друштва 11. II 1951.), 67–89, Београд, 1954.
41. Неке значајне палеонтолошке принове из Србије, Македоније и Североисточне Босне.– Записници Срп. геол. друштва, 1950–1952 (збор 25. X 1951), 45–49, Београд, 1954.
42. О појавама вулканског туфа у миоценским наслагама Београдског дунавског Кључа (заједно са Д. Стангачиловићем).– Ibid. (збор 10. XII 1951), 68–76, Београд, 1954.
43. Сарматска флора и фауна у усецима јадранске пруге код Бождаревца (Шумадиска Колубара), заједно са Н. Пангићем.– Геол. ан. Балк. полуос., 22, 1–20, таб. I–V, 1 геол. карта, Београд, 1954.
44. Pontische Stufe im engeren Sinne (Obere Congerenschichten) Serbien und der angrenzenden Gebiete.– Bull. d. Conseil acad. d. Yugosl., Vol. II, 1–2, Ljubljana, 1954.
45. Принове за познавање каспиграичне фације портаферског потката (горњи понт) у Србији.– Ibid., XVIII, 45–58, Београд, 1955.
46. Поговор раду А. Папа – "Прилог за познавање копнених и слатководних пужева из неогена Србије".– Зборник радова Геол. инст. "Јован Жујовић", VIII, 26–29, Београд, 1955.
47. Обрада 21 стручних термина у међународном стратиграфском лексикону (свеска за Европу).– XX Congres géologique international à Mexico, Lexique stratigraphique internationale, vol. Europe, fasc. Yugoslavie, sous la red. de K. Petković, Centre d'études, Paris, 1956.
48. Портаферски седименти Јужне Семберије и њихов однос према понтиским творевинама Креке и Поцерине (заједно са Ј. Младеновићем).– Геол. ан. Балк. полуос., 24, 15–29, табл. I, геол. карта 1, Београд, 1956.
49. Прилог историјату ревизије Цвијићеве "Прелазне зоне" у НР Србији.– Записници Срп. геол. друштва (збор 25. III 1955), 59–64, Београд.

50. Приказ геолошке карте "Ваљево" 1 (1:50000).– Записници Срп. геол. друштва (збор 25. XI 1955), 141–145, Београд, 1957.
51. Осврт на налазак девона код Дружетића у долини Уба и могућност наласка у другим крајевима Западне Србије и Источне Босне.– Ibid., 149–152, Београд, 1957.
52. О геолошким испитивањима у североисточној Босни.– Гласник САН, IX, 3, 298–299, Београд, 1957.
53. Значај проучавања панона и понта у северној Босни за објашњење појма фације и утврђивање броја хоризоната у конгерирским слојевима.– Зборник радова са II Конгреса геолога Југославије, Сарајево, 1957.
54. О геолошким кадровима Југославије.– Ibid., Сарајево, 1957.
55. О научном раду СССР после Октобарске револуције.– Годишњак Срп. акад. наука, 47–52, Београд, 1957.
56. Поток Карагача испод Авале – класично место наласка панонске фосилне фауне мекушаца.– Заштита природе, бр. 12 и бр. 13, 6–9 и 6–11, таб. I–IV, Београд, 1958.
57. Средњи догер (посидониски шкриљци) код Штубика (заједно са М. Анђелковићем).– Записници Срп. геол. друштва за 1957. год. (збор 10. III 1957), 21–23, Београд, 1958.
58. Принове за стратиграфију и тектонику неогена на територији Београда.– Ibid., 7–14, Београд, 1958.
59. Други медитеран у сливу реке Тамнаве код Коцељева у Западној Србији (заједно са В. Милошевићем).– Гласник Прир. музеја у Београду, Таб. I–IV, 1 геол. карта, Београд, 1958.
60. Биостратиграфска анализа тортонске фауне тамнавског краја у Западној Србији.– Глас ССХХХVI, 17, Срп. акад. наука, Природњачки списи, 1–16, Београд, 1958.
61. Геолошка карта Србије, лист "Крагујевац" 1, 1:50000.– Геол. инст. "Ј. Жујовић", Београд, 1958.
62. Геолошка карта Србије, лист "Ваљево" 1, 1:50000.– Ibid., Београд, 1958.
63. Pont im engeren Sinne im nördlichen Jugoslawien, seine Fazies und Horizonte, mit einem Rückschau auf die Verhältnisse in den Nachbarländern.– Földtany Közlöny, Budapest, 1958.
64. Марински миоцен (тортон–сармат–меот) између села Сипа и Кладушнице на излазу Бердапске Клисуре.– Геол. ан. Балк. полуос., 25, 17–24, Београд, 1958.
65. Фосилна јаја у миоцену Брајковца код Љига и ближи стратиграфски положај налазишта.– Ibid., 26, 153–158, таб. I–II, 1 геол. карта., Београд, 1959.
66. Das neogen in Jugoslawien in seinen Beziehungen zum Wiener Becken.– Mit. Geol. Ges. Wien, 52, 1959 (Verh. Co. Néogène méditerranéen, 1. Tangung Eien 1960, S. 189–201).
67. Миоцен Доње Тузле, прилог стратиграфији и тектоници лежишта соли и његовог обода (заједно са М. Еремијом).– Геол. ан. Балк. полуос., 27, 45–94, сл. 1–12, 1 геол. карта, Београд, 1960.
68. Devon im westlichen Serien und seine Beziehungen zu den anderen devonischen Fundstellen in Jugoslawien (Thesen).– Prager Arbeitstagung über die Stratigraphie des Silurs und des Devons (1958), 469–472, Praha, 1960.

69. Извештај са Симпозијума међународног геолошког комитета за медитерански неоген у Бечу.– Зборник радова III Конгреса геолога Југославије, 1, 83–91, Титоград, 1961.
70. Понтска фауна са *Limnocardium petersi* код Кадра на Сави (Северна Босна).– Геол. ан. Бал. полуос., 28, 177–206, 12 табл., Београд, 1961.
71. Испитивање терцијарних басена (методе).– Билтен Лабораторије за методе геол. картирања, 1, 121–133, Београд, 1961.
72. Каспибракична фауна понтијског ката Грчке и њен стратиграфски значај.– Глас Срп. акад. наука и уметн., књ. 249, Одељ. прир. мат. наука, књ. 22 (јубиларна свеска у част 20. годишњице устанка народа Југославије), 67–98, Таб. I–IV, Београд, 1961.
73. Цефалоподски кречњаци намирског ката (средњи карбон) у долини Уба код Дружетића.– Записници Срп. геол. друштва за 1958. год. (збор 10. XII 1958), 105–108, Београд, 1962.
74. Извештај са Саветовања Мађарског геолошког друштва у Сегедину и екскурзија по Мађарској.– Ibid., 111–114, Београд, 1962.
75. Терцијар Источне Србије. Вођа за екскурзије кроз Источну Србију.– Зборник V Саветовања геолога ФНРЈ, стратиграфија и тектоника, 64–77, Београд, 1962.
76. Палеонтологија у Србији.– Енциклопедија ФНРЈ, књ. 7, Загреб.
77. Конодонти из горњег девона Дружетића у Западној Србији (заједно са Х. Спасовом).– Геол. ан. Балк. полуос., XXIX, 53–63, Таб. I–II, Београд, 1962.
78. Тезе за геологију Југославије.– Зборник V Саветовања геолога Југославије, Савез геол. друштава ФНРЈ, посебно издање, 1–12, Београд, 1962.
79. Намирски кат Дружетића и његова гонијатитска фауна (заједно са Ј. Кулманом, Тибенген).– Гласник Прир. музеја, сер. А, књ. 16–17, 45–112, 1 геол. карта, 4 табле, Београд, 1962.
80. Девон Бранковине код Ваљева.– Записници Срп. геол. друштва за 1960. год. (збор 10. X 1960), 43–47, Београд, 1962.
81. Beitrag zur Kenntnis der pontischen Molluskenfauna aus Griechenland und ihre stratigraphische Bedeutung.– Bull. Acad. serb. sc. et aarts, t. 32, Cl. Sc. math. naturales, No. 9, 73–93, 4 tabl., Belgrade, 1963.
82. Стратиграфија понтиског ката Босанске Посавине јужно од Брчког.– Геол. ан. Балк. полуос., 30, 1–13, Београд, 1963.
83. Из Геолошког завода Природно–математичког факултета, Београд. Послератни рад на формирању кадрова 1945–1963.– Ibid., 30, 251–254, Београд, 1963.
84. Contribution a la connaissance de l'etage Pontien de Grèce avec une remarque speciale sur le Pontien de la Mer Noire.– Inst. "ucas Mallada". S.C.I.C. Cursos y conferencias. IX, 93–100, Madrid, 1964.
85. Маринско–бракични миоцен карпатског предгорја Источне Србије.– Глас Срп. акад. наука и уметн., књ. 259, Одељ. прир. мат. наука, 25, 85–101, табле I–II, Београд, 1964.
86. Marines und marin-brackischen Miozan des ost. und vorkarpatischen Hügellandes in Osterbien.– Bull. Acad. serbe sc. et arts, t. 33, Sc. naturelles, n. s.10, 31–41, tabl. I–II, Belgrad, 1964.
87. Барајево и околина. Релеф, геолошки састав, хидрографија, клима и саобраћај.– Народна књига, 1–34, Београд, 1964.

88. Србија. Земља и њен постанак. Знаменитости и лепоте Србије.– "Књижевне новине", 46–64, Београд, 1964.
89. Приказ рада VI Конгреса Карпато–балканске асоцијације геолога Варшава–Краков, септембар 1963. (заједно са С. Караматом и М. Анђелковићем).– Записници Срп. геол. друштва за 1964., 105–112, Београд, 1966.
90. Морские и солоноватоводные отложения Предкарпатья в Восточной Сербии (тезиси).– Резюме сообщений VI Конгр. КБГА, 115–117, Варшава–Краков.
91. Fazies und Horizonte des älteren Pliozäns in Jugoslawien und die Möglichkeiten einer Korrelation mit dem Mittelmeerbecken.– Com. med. neogene stratigraphy. Proceeding of 3. th. Session in Berne, 1964. Leiden, E. J. Brill, 180–190, 1966.
92. Стратиграфске границе горњег понта (портаферског потката) у западном делу Паратетиса (са примерима из Источне Србије и Панонског басена).– Глас. Срп. акад. наука и уметн., књ. 256, Одел. прир. мат. наука, 29, 153–170, Београд, 1966.
93. Осврт на развитак стратиграфске геологије у Србији (приступно предавање у Срп. акад. наука и уметности).– Споменица у част новоизабраних чланова, књ. 30, 245–254, Београд, 1967.
94. Abgrenzung der portaferrischen Unterstufe (Portaferrien) oder des oberen Pont (s. str.) im westlichen teil der Paratethys.– Bull. Acad. serbe sc. et arts, Classe sc. math. et naturelles, t. 11, 85–97, Belgrade, 1967.
95. Стратиграфске цртице трагом Цвијићевих површи ниске Шумадије.– Геолошки гласник Завода за геол. истраж. Црне Горе, 5, 65–81, Титоград, 1967.
96. Tertiary of the East–Serbian part of the Carpatho–Balkan Arch.– VIII Kongres Carpatho–Balkan geol. Association, Stratigraphy 79–96, Tectonic 126–131, Belgrade, 1967.
97. The structural–facial zone and the Stratigraphy of the East Serbian Carpatho–Balkanids.– Guide for Excursion 1b, Kostolac, Davidovac, Ključ, Slatina, Jabukovac, 3–4, 14–19.
98. Geological review of the Carpatho–Balkanides of Yugoslavia (Stratigraphy, Tectonics, Magmatism and Metallogeny).– Уводни реферат на VIII Конгресу Карпато–балканске геолошке асоцијације, септембар 1967, Посебно издање, 1–26, Београд, 1967.
99. Трагови Панонског мора на територији Босанске Крајине (заједно са М. Еремијом).– "Крајина и Крајишници", књ. 1, 23–43, табл. I–III, Београд, 1967.
100. О миоценових отложених једнојчасти штубичког грабена у Карпато–Балканах Восточной Сербии.– VIII Конгрес КБГА, Доклады, Стратиграфия, 455–467, Београд, 1967.
101. On the bathymetric and ecologic conditions of the Miocene localities with *Aturia aturi* near Beograd.– Intern. paleontol. Union, Abstract of the Session, p. 54, Prague, 1968.
102. Скица за геолошку историју Београда и његове околине.– "Земља и људи", популарно–научни зборник Срп. геогр. друштва, 18, 22–37, Београд, 1968.
103. Принове из тортона околине Београда.– Записници Срп. геол. друштва за 1968. год. (збор 10. XII 1968.), Београд.
104. Sur les conditions bathymétriques et écologiques des localités à *Aturia aturi* près de Belgrade.– Proceedings of the JPU, XXIII International Geological Congress, 345–348 + (5) + pl. IV, Prag, 1968.

105. О наласку хипариона у понтијским наслагама околине Гроцке (заједно са М. Павловићем).– Записници Срп. геол. друштва (збор 10. II 1966), 599–604, Београд, 1969.
106. Über die pontischen Brackwassercardiiden aus Jugoslawien und ihre stratigraphische bedeutung. IV Congrès du Comité du Néogène méditerranéen à Bologne, 1967, Recueils des travaux, Bologne 1969.
107. Утисци са IV Конгреса Комитета за медитерански неоген у Болоњи (септембар 1967).– Записници Срп. геол. друштва (збор 14. XI 1967.), 827–833, Београд, 1969.
108. Umfang und Charakter des Portaferren (O. Pont s str.) im Westteil der Paratethys vor allem in Jugoslawien.– Colloquium on neogene stratigraphy; Proceedings, 107–127, hug. geol. soc., Budapest, 1969.
109. Палеогеографско–еколошке принове из тортона околине Београда.– Глас Срп. акад. наука и уметн., књ. 258, Одељ. прир. мат. наука, 33, 1–20, таб. I–VI. 1 геол. скица, Београд, 1970.
110. О стратиграфском положају и појави косе ("делтне") седиментације у церитском лајтовцу Београдског Дунавског Кључа.– Зборник радова. Руд.–геол. фак. (посвећен 80. годишњици живота М. Луковића), Београд, 1970.
111. Панон и понт Босне.– "Геологија Босне и Херцеговине", 1–60, сл. 1–19, Сарајево, 1970.
112. Граница сармат–панон у јужном делу Панонског басена (нови резултати).– Записници срп. геол. друштва за 1971. год., 29–42, Београд, 1972.
113. Геолошка прошлост Београда и околине.– Историја Београда, 1: Стари, Средњи и Нови век, САНУ, Просвета, 1–14, 6 сл., 1 геол. карта, Београд, 1974.
114. Ester Fund von Mitteldevon mit *Cheliolites porosus* Lindströmi an der Westküste des Ohrid–Sees (Mazedonien). P. Stevanović, V. Kostić.– Bulletin scientifique, sec. A, XIX, 11–12, 330–332, Zagreb, 1974.
115. Neue paleogeographisch–ökologische Beiträge zur Kenntnis des Torton bei Belgrad.– Bulletin de l'Académie serbe des sciences et des arts, LI, Classe des sciences mathématique et naturelles, n. s. 13, 1–13, Taf. I–V, Belgrade, 1974.
116. Sur les échelles biostratigraphique du néogene marin et saumatre de la Yugoslavie.– In: V Congrès du Comité du Néogène méditerranéen à Lyon 1971. Communications. T. Z. Mémoires du B. R. G. M., 793–799, Lyon, 1974.
117. Tectonic structure and history of Tertiary Basins in Yugoslavia.– In: Tectonics of the Carpatian–Balkan Regions. Explanations to the tectonic map. KBGA, Commission for Tectonics, 357–364, fig. 1–12, Bratislava, 1974.
118. Геологија Србије. II/1: Стратиграфија – Прекамбријум и Палеозоик.– Завод за регионалну геологију и палеонтологију Рударско–геолошког факултета, 1975, ИС +(5) + 147 (2) стр.
П. Стевановић аутор, односно коаутор следећих поглавља:
Палеозоик 1. Опште особине палеозојских периода (заједно са М. Анђелковићем); 2. Девон западне Србије (заједно са И. Филиповићем); 3. Намирски кат Дружетића и шкриљави палеозоик влашићког антиклинорија.
119. Ruckschau auf Panon/Pont Grenzhorizonte auf Grund der Dreisseniden und Limnocardünen (mit Biespeilen aus Jugoslawien).– In: VIth Congress of the regional Committee on Mediterranean stratigraphy, 247–254, Bratislava, 1975.

120. Stratigrafski položaj tercijarnih crvenih eruptivnih stena u okolini Beograda.– Acta geologica VIII, 41, 453–468, Zagreb, 1975.
121. Трилобитски родови *Scutellum*, *Eifligares* и *Phacops* у нашим девонским теренима (Прача–Влашка Стијена и Ваљево–Дружетић).– Гласник Природњачког музеја у Београду, с. А, 30, 75–90, Београд, 1975.
122. Beitrag zur Tektonik der neogenen schichten in den Dmariden (NO Bosnien –Pješevica und Čaklovica Gebrige). Bratislava, 1975.
123. Paläontologie in Jugoslawien bis 1974. (Paleontologija u Jugoslaviji do 1974. godine). Vanda Kochansky–Devidč, Anton Ramovš, Petar Stevanović.– 8. Jugoslovenski geološki kongres, Bled, 1–5 oktobar, knj. 2, Paleontologija, sedimentologija, stratigrafija, Slovensko geološko društvo, 5–25, Bled, 1975.
124. Геологија Србије. II–3, Стратиграфија – Кенозоик.– Завод за регионалну геологију и палеонтологију Рударско–геолошког факултета, (13) + 442 + (2) стр. П. Стевановић аутор, односно коаутор следећих поглавља:
Кенозоик 1. Маринско–бракични неоген Тимочке Крајине од Кладова до Неготина; 2. Маринско–бракични неоген околине Београда, Дунавског Кључа, градске територије и београдске Посавине; 3. Маринско–бракични неоген западне Србије; 4. Језерски неоген средишне и западне Србије (заједно са М. Павловићем и М. Еремијом); 5. Аранђеловачки, Ваљевски и Врањски језерски басен; 6. Понтски кат Војводине; панон Војводине на основу дубинских бушења; 7. Опште особине терцијара и неогена Србије; 8. Генетски типови квартара.
125. Geološke karakteristike Panona i Ponta Bosne i Hercegovine. U: Geologija Bosne i Hercegovine, knj. 3, Kenozoik.– Geoinženjering, 53–71 i 163–216, Sarajevo, 1977.
126. Коррелативные таблицы понтического яруса области Паратетиса в Югославии на основании моллюсков.– Проблемы неогена Паратетиса, Труды VII заседания Рабоч. Группы "Паратетис" ЦМНС, Киев, 1977.
127. Стратиграфски положај косовијских хоризоната у слатководном неогену Србије (Шумадија и Поморавље) (заједно са М. Павловићем и М. Еремијом).– Записници Срп. геол. друштва за 1975. и 1976. год., 77–81 и 236, Београд, 1977.
128. Das Paläozoikum von Serbien. (P. Stevanović and M. Vesellnović).– In: Ergebnisse der Österreichischen Projekte des Internationalen Geologischen Korrelationsprogramms (IGCP) bis 1976. Österreichische Akademie der Wissenschaften (Schriftenreihe Erdwiss. Kommission, Bd 3), 297–311, Wien, New York, 1978.
129. Стратиграфија миоцена Карпато–Балканид Југославије.– Бюллетень МОИП. Отд. год., 53, 55–68, Москва, 1978.
130. Neue pannon–pontische Molluskenarten aus Serbien.– Geol. an. Balk. poluos., 42, 315–344, tab. I–IX, Beograd, 1978.
131. Correlation of the Pontian Stage deposits of Euxino–Caspian, Dacian and Pannonian Basins. I. G. Taktakishvili, V. N. Semenenko, P. M. Stevanović.– Stratigraphic correlation Tethys–Paratethys Neogene. Information Bulletin, 6, Geological Institute of the Slovak Academy of Sciences, UNESCO (JGCP Project No 25), 13–18, Bratislava, 1979.
132. Кратка геолошка историја некадашњег Панонског мора.– Земља и људи, научно–популарни зборник, 30, 20–49, Београд, 1980.
133. Осврт на неотектонику и палеогеографију неогеног терена ниске Шумадије.– Зборник радова Географског института "Јован Цвијић", 32, 19–50, Београд, 1980.

134. Принове за стратиграфију и палеонтологију меотског и панонског ката у Србији и Босни.– Геол. ан. Балк. полуос., 43–44, 94–140 + (4) + таб I–V., Београд, 1979–1980.
135. Marine and brackish Neogene of Serbia. Field meeting 1981, 8–12. june. Excursion guide. Editor Petar Stevanović.– Beograd, Yugoslav commite for IGCP, UNESCO, 1981. (IGCP Project No 25, Yugoslav working group).
Prilozi: Orešac on the Danube (old locality), 6–7; Mihailovac on the Danube, Arau–Jankuli creek, 24–27; Lepenski Vir near Donji Milanovac, 33; Vrčin, Karagačka creek, 52–54; Kneževac, near Belgrade, new Township, 58–59; P. Stevanović and Dj. Mihajlović, Orešac on the Danube, near Grocka mouth of Požegovački potok creek, 8; P. Stevanović and D. Dolić, Trnjane, Duboki potok creek, 10–12; Bratujevac ("Pivnice"), 13–14; Bukovo creek, 15–16; Mala Kamnica, Reka, 20–21; Kladušnica, Valea Mare, 29; P. Stevanović, D. Dolić and N. Krstić, Badnjevo near Negotin, 17; P. Stevanović and B. Milaković, Coal mine of Costolac–Ćirikovac, 38–39; P. Stevanović and N. Krstić, Mala Kamenica, Pareureče creek, 22–23, Veliko Selo, Kozara hill, 55–57.
136. Contribution to the Pleistocene Stratigraphy of the Pannonian Lowland (Yugoslavia).– XI INQUA Congres, Abstract II, 314, Moscow, 1982, (Исто на руском: Тезиси докладав; 271).
137. Стратиграфија мџотиса восточној Србији и соседних регионов по моллюскам. Стеванович М. П. и Илџина Л. Б.– Bulletin de l'Académie serbe des sciences et des arts, LXXXII, Classe des sciences naturelles et mathématiques Sciences naturelless, 105–136, 1982.
138. Трагови некадашњег Дакиског мора у Југославији.– Земља и људи, Популарно–научни зборник, 5–25, 1982.
139. Верхний саармат (херсонский региоподъярус) Восточного Паратетиса и его стратиграфия в предкарпатской области Србији по моллюскам. Стеванович П.М. и Параманова Н.М.– Bulletin de l'Académie serbe des sciences et des arts, LXXXIII, Classe des sciences naturelles et mathématiques Sciences naturelless, 55–100, tab. I–III, 1983.
140. Доприноси геологији квартара у свету. Утисци са XI конгреса INQUA.– Записници Српског геолошког друштва за 1982. год., 95–106, Београд, 1983.
141. Исторический обзор исследований ископаемых и современных остракод в Юговосточной Европы. П. Стевановић, А. Сокач, Н. Крстић, Н. Гагић и Д. Миливојевић–Крамжар.– Записници Српског геолошког друштва за 1983, 1984. год. Додатак: VII Интернационални симпозијум о остракодама, у Београду, 23–25. јула 1979. године, ИИ, 137–156.
142. Трагови Егејског "језера" и мора на балканском копну.– Земља и људи. Популарно–научни зборник, 33, 16–31, 1983.
Нап. уз текст: На основу сопствених истраживања у Грчкој (1961, 1964, 1982) и радова Ј. Цвијића, 1911; S. Gillet–a, 1937, 1971; A. Papp–a 1979, М. Атанацковића, 1959.
143. Diskusija po temi "Stepen istraženosti osnovne geološke gradje Beogradskog regiona i pravci daljih istraživanja".– Naužni skup u Sava centru "Geološka istraživanja u privrednom i prostornom razvoju Beograda", I, DIT i SIZ za geološka istraživanja, 33–36, Beograd, 1984.

144. Публиковани и фондовски материјали (документација) за основну геолошку грађу околине Београда. (Прикупљање, обрада, чување, експозиција збирки).- Научни skup u Sava centru "Geološka istraživanja u privrednom i prostornom razvoju Beograda", I, DIT i SIZ za geološka istraživanja, 14–23, Beograd, 1984.
145. Слатководни доњи меот у Брзој Паланци (ревизија ранијих одредби "Леванта").- Записници Српског геолошког друштва за 1983, 1984, 41–51.
146. Osnovna geološka karta. Sekcija Beograd. Razmera 1:100.000. Branislav Milovanović, Zoran Obradinović, ..., Petar Stevanović i dr.- Savezni geološki zavod, RO Geološki institut, list 1, (Narodna odbrana, Službena tajna, Poverljivo, Beograd, 1984.
147. Понтический этап развития Паратетиса. Невеская Л.А., Стеванович П.М.- Известия Академии наук СССР, Серия геологическая, 9, 36–51, 1985.
148. Post orogenic evolution of the Panonian, Dacian and Euxinic basins.- VIII th Congress of the Regional Committee on mediterranean neogene Stratigraphy, 22 September – 1 October 1985. Field Guide. Ed. by J. Halmaj, P. Stevanović, E. Kojumdžijeva.- Hungarian geological survey, Budapest, 1985.
Tekstovi P. Stevanovića: Orešac on the Danube near Grocka, 43–44; B. Milaković, P. Stevanović: Coal mine of Kostolac, Ćirikovac, 47–48; P. Bogdanović, D. Dolić, P. Stevanović: Donji Milanovac basm, 53; D. Dolić, P. Stevanović: Kladašnica – Valea mare, 54; P. Stevanović: Mihajlovac on the Danube, Zlatica creek, 56–60; N. Krstić, P. Stevanović: Mala Kamenica – Parcureće creek, 61–62; D. Dolić, P. Stevanović: Bukovo, 67–68.
149. Prilog biografiji panonsko-pontiskih sedimenata u okolini Videma-Krškog (Štajerska). Petar Stevanović i Živadina Škerlj.- Razprave SAZU, IV razred, XXXI, "Zbornik" Ivana Rakovca, 281–304, 1985.
150. Osnovna geološka karta 1:100.000. Tumač za list Beograd K 34–113. Branislav Marković, Miroslav Veselinović, ..., Petar Stevanović i dr.- Savezni geološki zavod, 52 (Narodna odbrana, Službena tajna, Poverljivo), Beograd, 1985.
151. Chronostratigraphie und Neostatotypen: Miozän der Zentralen Paratethys, Bd. VII, Pannonien (Slavonien und Serbien).- Verlag Akademiai Kiado, Budapest, 1985.
Tekstovi P. Stevanovića: Die Äquivalente von Ober-Bessarabien und Chersonien im Mitleren Donaubecken, Diskussion der Qrenze-Sarmatien (zajedno sa A. Papp-om), 81–82; Diskussion der Unterstufen "Slavonien" und "Serbien", 95–98; Die Entwicklung des Slavonien im Gebiet von Belgrad. 98–101; Beočin, Syrmien (Jugoslawien), 250–254 +Taf. I (zajedno sa A. Papp-om); Karagača (Jugoslawien) Stratotypus des "serbien" (Stevanović, 1975), 256–258; Das Kohlenbecken von Kreka bei Tuzla, Bosnien (Jugoslawien), 242–250.
152. Палеонтолошко-стратиграфске принове из наше земље, II.- Записници Српског геолошког друштва за 1984. годину, Ванредни збор 24. I 1985, 185–197, Београд, 1985.
Прилози: 1. Малаколошки и стратиграфски фрагменти из Баљевачког (јарандолског) неогеног басена на Ибру, 185–186; 2. *Congeria pavlovići velimiri* n. ssp. из косовског језерског плиоцена, 187–192; 3. Осврт на "црвене серије" на Копаонику (дискусија), 189–191; Има ли сармата на камичку на Сави код Прова, низводно од Шапца (критички осврт), 191–194.

153. Палеонтолошко–стратиграфске принове из наше земље, I.– Зборник радова посвећен академику Зарији М. Бешићу, Зборници радова, 2, ЦАНУ, 13–32, Титоград, 1986.
Прилози: Налазак сунђера *Cystauletes mammosus* у средњем карбону Близоњских висова, село Слатина (Западна Србија), 16–18; Анлизиска "*decurtata*" *faunula* из кречњака средњег тријаса долине Дрине, јужно од Фоче (Босна), 18–19; Баденски ("тортонски") кат у Баћевачкој реци јужно од Липовице (Шумадијска Колубара), 19–23; Панонско–пантијске наслаге и њихова малакофауна из мркоцрвене серије горњег портаферија код Гроцке, Смедеревско Подунавље (Црвени брег), 27–28.
154. Граница и корелација месинског и понтског ката на основу малакофауне.– Геол. ан. Балк. полуос., 50, 75–95, Београд, 1987.
155. Delimitation and correlation of the Pontian and the Messinian stages on the basis of malacofauna.– Ann. Inst. Geol. Publ. Hung., 70, Proceedings of the VII th Regional Committee on mediteranean neogene stratigraphy, Symposium on European Late Cenozoic Mineral resources, Budapest, 15–22 September 1985, 363–369, Budapest, 1987.
156. Понтички јрус Паратетиса на основе малакофауне. (Очерки биостратиграфи). П.М. Стеванович, Лидия Невеская.– Bulletin de l'Académie Serbe des Sciences et des Arts, XCII, Classe des Sciences naturelles et mathématiques, Sciences naturelles no. 27, 57, 1987.
157. Геолошка основа београдске тврђаве и њене околине.– Београдска тврђава у прошлости, садашњости и будућности. Зборник реферата и дискусија одржаних на научном скупу у САНУ 17. и 18. децембра 1985. године, Научни скупови. 36, Одељење историјских наука, 9, САНУ, 75–90, Београд, 1988.
158. Геолошке публикације на Великој школи и Универзитету.– Зборник радова, Универзитет у Београду 1838–1988., Универзитет, Савремена администрација, ООУР "Савремена издања", 473–497, Београд, 1988.
159. Осврт на новија достигнућа у проучавању плиоцена Југоисточне Европе.– Зборник радова Географског института "Јован Цвијић" САНУ, 40 (Књига посвећена 40. годишњици Института), 11–28, Београд, 1988.
160. Каталог изложбе: Петар С. Павловић (1864–1938). Божана Јовановић, Петар Стевановић.– Природњачки музеј, 47, Београд, 1988.
161. Поводом јубиларне књиге "Зборника".– Зборник радова Географског института "Јован Цвијић" САНУ, 40, 1 (Књига посвећена 40. годишњици Института), Београд, 1988.
162. Панонска малакофауна горњег миоцена Београда и његове околине.– Резиме реферата за Трећи симпозијум о фауни СР Србије, Српско биолошко друштво, Београд, 1989.
163. Развитак геолошких наука у Српској академији наука и уметности.– Српска академија наука и уметности и развој науке и уметности у Срба, САНУ, 1 (Стогодишњица Српске академије наука и уметности, 1886–1986, II), 100–158, Београд, 1989.
164. Chronostratigraphie und Neostatotypen, Bd. VIII – Pontien.– JAZU and SANU, Beograd–Zagreb, 1989.
165. Панонска малакофауна горњег миоцена Београда и његове околине – распрострањење, биоценозе, таксономија.– Гласник Прир. муз., С. 4, 47, Београд, 1994.

БИОГРАФИЈЕ, БИБЛИОГРАФИЈЕ, НЕКРОЛОЗИ

1. Јован М. Жујовић, оснивач и први председник Српског планинског друштва.– Споменница 50. годишњице планинарства Србије, Планинарство Србије" 1901–1951, 43–47, Београд, 1951.
2. Јован М. Жујовић (in metogiam), као личност, јавни и културни радник Србије.– Геол. анали Балк. полуос., 20, 173–176, Београд, 1952.
3. Др Владимир Ласкарев (1868–1954). Некролог.– Ibid., 23, 1–18, Београд, 1955.
4. Академик Др Бранислав Петронијевић. Преглед радова из области палеонтологије и упоредне анатомије.– Записници Српског геолошког друштва за 1954. год. (збор 25. XII 1954.), 65–74, Београд, 1955.
5. Научна делатност академика В. Д. Ласкарева.– Ibid., 105–112, Београд, 1955.
6. Списак научних радова Н. И. Андрусова (са коментарима).– Геол. ан. Балк. полуос., 23, 249–260, Београд, 1955.
7. Академик Б. Петронијевић као палеонтолог и његови радови из области органске еволуције.– Споменница Б. Петронијевића, Изд. Срп. акад. наука, 89–98, Београд, 1957.
8. Др Живадин Петронијевић (1927–1957), живот и рад.– Записници Срп. геол. друштва за 1957. год. (збор 10. XI 1957.), 83–89, Београд, 1957.
9. Академик Петар Јовановић, као човек и научни радник.– Гласник Срп. акад. наука, књ. IX, св. 4, 352–355, Београд, 1957.
10. Владимир Димитријевич Ласкарев и его деятельность в Югославии.– Материјали Всесоюзног симпозијума "Бугловские слои миоцена", Лђвов 1966, Наукова думка, 3–8, Киев, 1970.
11. Говор на комеморативном скупу посвећеном преминулом академику Антону Билимоновићу.– Споменница посвећена преминулом академику Антону Билимоновићу, Посебна издања САНУ, CDXLVI, Споменнице, 52, 13–14, Београд, 1971.
12. Говор на сахрани преминулог дописног члана Стефана Дјелинеа.– Споменница посвећена премилулом дописном члану Стефану Дјелинеу, Посебна издања САНУ, CDLIV, Споменнице, 56, 7–8, Београд, 1972.
13. Др Спиридон Ј. Симоновић (1847–1905), први доктор геологије Србин по народности, истакнути геолог Грузије. Поводом 125 година од рођења.– Записници Српског геолошког друштва за 1972. год, 21–22, Београд, 1973.
14. In metogiam. Јован Хаџи 1884–1972.– Гласник САНУ за 1972, 1973, XXIV, 2, 209–210.
15. Опроштајни говор на погребу преминулог академика Милана Т. Луковића.– Ibid., 205–207.
16. Споменница посвећена преминулом академику Милану Т. Луковићу.– Посебна издања САНУ, CDLXII, Споменнице, 60. Садржи поред осталог говоре Петра Стевановића: Говор на сахрани, 7–8, Говор на комеморативном скупу, 19–22, Београд, 1973.
17. A la mémoire de Siniša Stanković.– Bulletins scientifique, sec. A, t. 19, n. 11–12, 325–326, Zagreb, 1974.
18. Прилози за биографију Ф. Каџера, дописног члана СКА.– Геолошки гласник, 20, 17–24, Сарајево, 1975.
19. Допринос Јосифа Панчића развјетку минералологије и геологије у Србији (Contribution de Josif Pančić au développement de la minéralogie et de la géologie en Serbie). Стојан Павловић, Петар Стевановић.– У каталогу изложбе "Јосиф Панчић, Издања галерије САНУ, 28, 301–326, Београд, 1976.

20. Успомена на Милутина Миланковића научника и човека.– Живот и дело Милутина Миланковића 1879–1979.– Галерија САНУ, 36, 53–78, Београд, 1979.
21. Милош А. Павловић (1901–1978) председник Српског геолошког друштва.– Записници Српског геолошког друштва за 1978. годину, 5–10, Београд, 1979.
22. Петар С. Павловић (1864–1938).– Симпозијум из Регионалне геологије и палеонтологије "100 година геолошке школе и науке у Србији", Завод за регионалну геологију и палеонтологију РГФ–а, 33–39, Београд, 1980.
23. Димитриј Васиљевић Наливкин (25. август 1889. – 3. март 1982.).– Некролог, Годишњак САНУ, LXXXIX за 1982, 1983, 363–365, Београд, 1983.
24. Др Милоје Протић 1901–1982.– Записници Српског геолошког друштва за 1982. год., 9–11, Београд, 1983.
25. Михаил Владимирович Муратов (1908–1982). Иностранци члан Српског геолошког друштва. П.М. Стевановић и В. Ђирић.– Ibid., 13–15, Београд, 1983.
26. Велимир – Веља Милошевић (1932–1984).– Гласник Природњачког музеја у Београду, сер. А, 39, 5–8, Београд, 1984.
27. Dr Miloje Protić (3.11. 1901. – 4. 12. 1982.). Ivan Antonijević, Petar Stevanović.– Vesnik Zavoda za geološka i geofizička istraživanja, XLII, ser. A, 131–137, Beograd, 1984.
28. Иван Раковец (1899–1985).– Годишњак САНУ, ХСII за 1985, 1986, 557–558, Београд, 1986.
29. Бранислав Букуров (1909–1986).– Некролог, Годишњак САНУ, ХСIII за 1986, 1987, 505–507, Београд, 1987.
30. Др Радослав – Рајко Јовановић, академик АНУБиХ.– Записници Српског геолошког друштва за 1985–86. год., 7–9, Београд, 1988.
31. Јован М. Жујовић – академик од 1887. до 1936. године.– Геол. ан. Балк. полуос., 51, 13–26, Београд, 1988.
32. (In memoriam) Јован М. Жујовић (1856–1936).– Земља и људи, Популарно научни зборник, 38, 7–10, Београд, 1988.
33. Јован М. Жујовић. Поводом 130. годишњице рођења и педесетогодишњице смрти.– Глас САНУ, ССCLIII, Одељење природно–математичких наука, 52, 1–5, 1 сл., Београд, 1988.

ПРИКАЗИ, ПРИЛОЗИ, МЕМОРИЈАЛНИ ЧЛАНЦИ

1. Геолози СССР, том IX, Северный Кавказ, том X, Закавказье.– Геол. ан. Балк. полуос., 18, 245–250, Београд, 1949.
2. Род *Limnocardium* в плицене понто–каспийского бассейна (от А.Г. Эберзина, Москва).– Ibid., 251–252, Београд, 1949.
3. Општа геологија, I део, Ендодинамика (од. К. Петковића).– Универзитетски Весник, 12. март, 1949. год., Београд, 1949.
4. Извештај са IV Конгреса INQUA (Међународне асоцијације за проучавање квартара) у Риму 1953.– Извештаји са међународних скупова, Академски савет ФНРЈ, 28. стр., Београд, 1954.
5. Извештај о међународном колоквијуму "Граница између неогена и квартара" одржаном у Кишињеву (СССР, мај–јун 1972.). Петар Стевановић и Милош О. Ракић.– Записници Српског геолошког друштва за 1972. годину, 135–140, Београд, 1973.

6. Извештај са прославе 75. годишњице Природњачког музеја у Београду, 24. децембра 1971. године.– Гласник САНУ за 1972, 1973, XXIV, 2, 406–408, Београд, 1973.
7. 50 година о прокламовању Паратетиса у Српском геолошком друштву. У спомен двадесетогодишњице смрти В. Ласкарева.– Записници Српског геолошког друштва за 1974. годину, 69–78, Београд, 1975.
8. Приказ књиге "Геологија" од Милана Херака (2. издање).– Ibid., 53–53, Београд, 1975.
9. 50 Jahre von der Proklamation der Paratethys. ("Paratethys Kommission", Tagung in Krakov, 1974).– Geologicky zbornik (Geologica carpathica), 26/1, 170–171, Bratislava, 1975.
10. Прилози за историју геологије у Србији XIX века. Из преписке Јосифа Панчића. Део I.– Геол. ан. Балк. полуос., 40, 345–354, Београд, 1976.
11. Прилози за историју геологије у Србији XIX века. Из преписке Јосифа Панчића. Део II.– Ibid., 41, 313–352, Београд, 1977.
12. Из преписке Јосифа Панчића са ученицима и сарадницима који су се геологијом бавили.– Гласник Природњачког музеја, А, 32, 163–182, Београд, 1977.
13. Природњачко дело Бранислава Петронијевића.– Глас САНУ, CCCVII. Одељење друштвених наука, 20, 345–362, Београд, 1978.
14. Геологија Србије I. Историјски развој.– Завод за регионалну геологију и палеонтологију РГФ–а Универзитет у Београду. П. Стевановић аутор поглавља: Палеонтологија и стратиграфија, 153–166, Београд, 1977.
15. Прилози за историју геологије у Србији XIX века, II део. Из преписке Јосифа Панчића, 2.– Геол. ан. Балк. полуос., 41, 313–352, Београд, 1977.
16. Осврт на стогодишњи развитак стратиграфије на Београдском универзитету (1880–1980).– Геол. ан. Балк. полуос., 43–44, 555–580, Београд, 1979–1980.
17. Contribution de Branislav Petronijević aux Sciences naturelles.– Bulletin de l'Académie Serbe des Science et des Arts, LXXI, Classe des Sciences Sociales, 15, 33–35, Beograd, 1980.
18. Хроника поводом прославе 100. годишњице школе и науке на Београдском универзитету (1880–1980). Петар Стевановић, Зоран Максимовић и Мирослав Марковић.– Гласник Природњачког музеја, сер. А, 36, 103–117, Београд, 1981.
19. Smotra dostignuća u oblasti geologije. Povodom jubilarnog Desetog kongresa geologa Jugoslavije u Budvi.– IT novine, Savez inženjera i tehničara Jugoslavije, 27. 9. 1982., 922, 17–18, Beograd, 1982.
20. Цвијићев допринос развоју неких природних наука.– Научно дело Јована Цвијића. Поводом педесетогодишњице његове смрти. Уредници Радомир Лукић, Милисав Лутовац, Душан Недељковић и Петар Стевановић.– САНУ, Научни скупови, XI, Председништво, 2, 13–24, Београд, 1982.
21. Цвијићев допринос геолошко–геоморфолошком проучавању потолина на Балканском полуострву.– Ibid., 63–80, Београд, 1982.
22. Doprinos Radoslava Jovanovića regionalnoj geologiji Srbije.– Radovi ANUBiH, 75, Odeljenje tehničkih nauka, 8, 5–8, Sarajevo, 1984.
23. Поздрав учесницима VII Интернационалног симпозијума о остракодама у име САНУ (Београд, 23–25. VII 1979). Записници Српског геолошког друштва за 1983 и 1984. годину, VII Интернационални симпозијум о остракодама у Београду, 23–25. јула 1979. године, II, 131–133.

24. Осврт на дело "Геологија Црне Горе" Зарије Бешића.– ЦАНУ, Зборник радова посвећен академику Зарији М. Бешићу, Зборници радова, 2, 375–379, Титоград, 1986.
25. Осврт на научно дело академика Петра Павловића.– Петар С. Павловић (1864–1938) /Каталог изложбе/, Природњачки музеј, 23–37, Београд, 1988.
26. Прилог за историју природних наука у САНУ (1886–1986). Сеизмологија (Сеизмотектоника).– Глас САНУ, ССCLIII, Одељење природно–математичких наука, 52, 31–37, Београд, 1988.
27. Међусобна сарадња и удео Петра Павловића и Владимира Ласкарева два истакнута научника у проучавању неогена и квартара.– Геол ан. Балк. полуос., 53, Београд, 1990.

ПРЕВОДИ

1. О. Кин: Нов налазак горњег еоцена у Македонији (с француског).– Гласник Природњачког музеја српске земље, Сер. А, књ. 4, 35–59, Београд, 1951.
2. А. Пап: О наласку орбитоида у мастрихтском кату Фрушке Горе (с немачког).– Геол. ан. Балк. полуос., 22, 81–91, Београд, 1954.
3. А. Пап: Прилог за познавање копнених и слатководних мекушаца из неогена Србије (с немачког, с коментаром).– Зборник радова Геол. инст. "Ј. Жујовић", 8, 21–34, Београд, 1955.
4. Ј. Давиташвили: Палеозоологија (са Ж. Петронијевићем).– Уџбеник, Универзитет у Београду, "Научна књига", Београд, 1959.
5. Др Спиридон Спиридоновић, први доктор геологије, Србин по народности.– Записници Српског геолошког друштва за 1972 и 1973. год., 21–26 и 172 (Садржи превод П. Стевановића текста: Г. Ф. Челидзе, Спиридон Спиридоновић, истакнути геолог Грузије – поводом 125. годишњице од рођења; 22–26).
6. Лидија Александрова Невеска (Москва): Геолошка историја класе шкољака (Vivalvia) и неке законитости у њеном развоју. Превео с руског Петар Стевановић.– Записници Српског геолошког друштва за 1975. и 1976. годину, 245–248 и 447, Београд, 1977.
7. Е. Е. Милановски: Неке законитости у тектонској еволуцији и вулканизму Земље током фанерозоика (пулзације и ширење Земље).– Записници Српског геолошког друштва за 1977. год., 77–79, Београд, 1978.
8. Љ. Б. Иљина: Један осврт на законитост у еволуцији неогених гастропода Паратетиса.– Записници Српског геолошког друштва за 1978. год., 15–17, Београд, 1979. (Извод наведеног рада на српскохрватском написао П. Стевановић).
9. Владимир Петровић Макардин: Палеобиогеографија, задаци и проблеми.– Геол. ан. Балк. полуос., 46, 221–224, Београд, 1982 (Извод наведеног рада на српскохрватском написао П. Стевановић).

УЏБЕНИЦИ

1. Историјска геологија II – Палеозојске периоде (са М. Анђелковићем).– Универзитет у Београду, Београд, 1960.
2. Историјска геологија – Кенозојске периоде (ауторизована скрипта).– Скрипта Прир. мат. фак. у Београду, Београд, 1961.
3. Историјска геологија – Кенозоик.– Универзитет у Београду, Београд, 1980.
4. Геологија квартара (са М. Маровићем и В. Димитријевићем).– Београд, 1981.